

Idrættens største
udfordringer V

Vejen Idrætscenter
24.-25. maj 2016

Redaktør
Søren Bang

Idrættens
Analyseinstitut

Foto: Colourbox

Fitnessbølgens bagside: Indsatsen mod doping i danske fitnesscentre

Fra symbolpolitik til målrettet indsats?

DEN DANSKE INDSATS MOD MOTIONS-DOPING

Danmark har på papiret den måske mest omfattende indsats mod motionsdoping internationalt. Nogle nedslag:

2005: Lov om fremme af dopingfri idræt lovsikrer Anti Doping Danmark (ADD) med adgang til at indgå aftaler med private fitnesscentre.

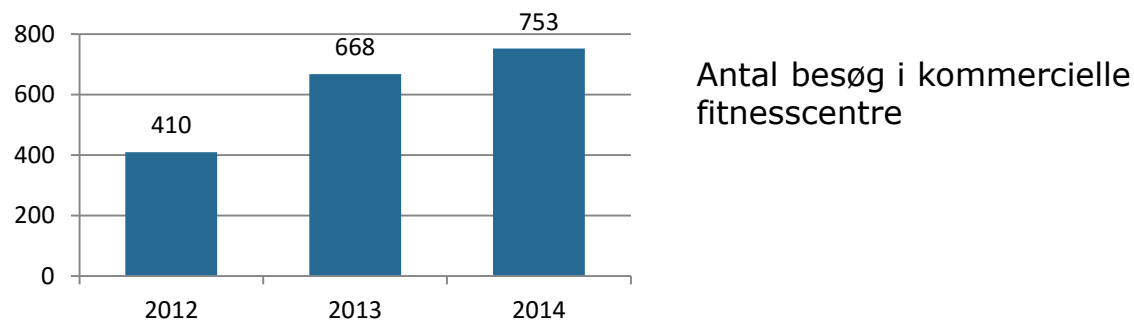
2008: Mærkningsordning indføres i loven. Alle kommercielle fitnesscentre skal med en synlig glad/sur smiley angive, om de har ADD-aftale.

2012: Regeringens handlingsplan mod motionsdoping: Enklere dopingliste/analyse, dopingregister, fælles appelinstant, forstærket oplysning og mere fleksible ADD-aftaler.

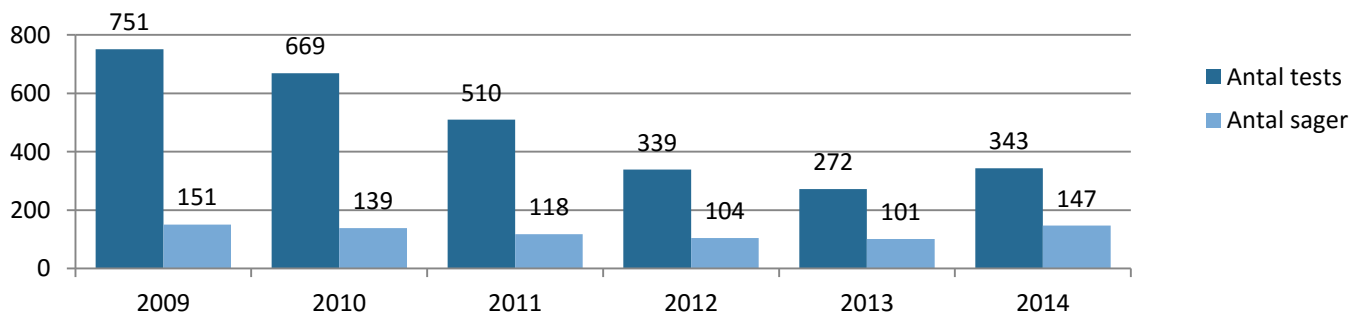

STRATEGISKIFTE HOS ANTI DOPING DANMARK

I 2012-2013 ændrede Anti Doping Danmark strategi og fik øget fokus på en mere dialogbaseret, fleksibel og målrettet indsats i de cirka 300 centre, man har aftaler med:

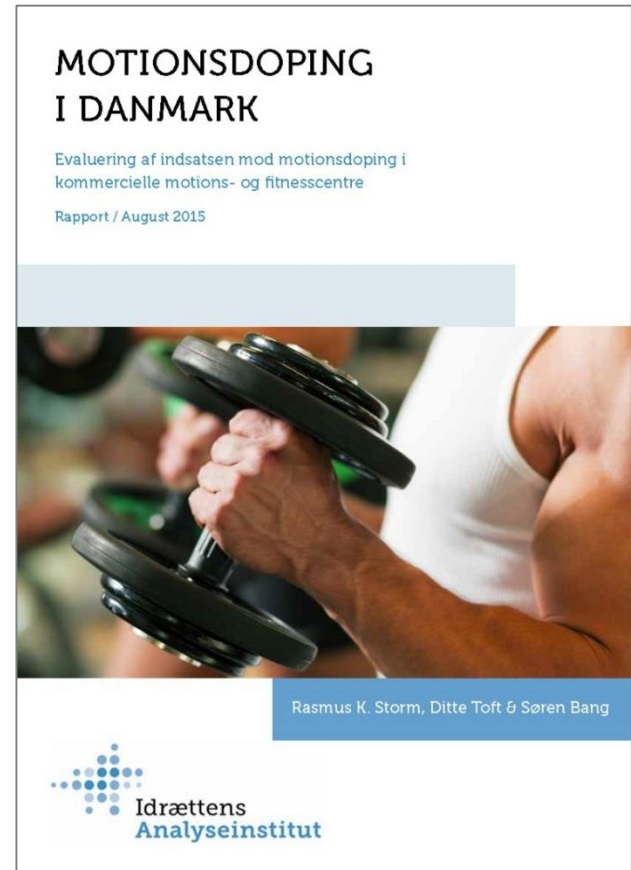
Med færre, mere målrettede dopingkontroller:

Kilde: Motionsdoping i Danmark, Idan 2015

IDANS EVALUERING AF HANDLESPLANEN

- Evaluering af 5 af 8 punkter i regeringens handlingsplan fra 2012. Den anden Idan-undersøgelse af motionsdoping på fem år (2010 om mærkningsordningen).
- Kvalitative interviews med Anti Doping Danmark, fitnesscentre mv.
- Afdækning af antal kommercielle centre med og uden ADD-aftale (632 centre)
- Spørgeskemaundersøgelse blandt 162 fitnesscentre med og uden aftale
- Konklusioner og anbefalinger

DET STORE SPØRGSMÅL: HVOR GODT VIRKER INDSATSEN?

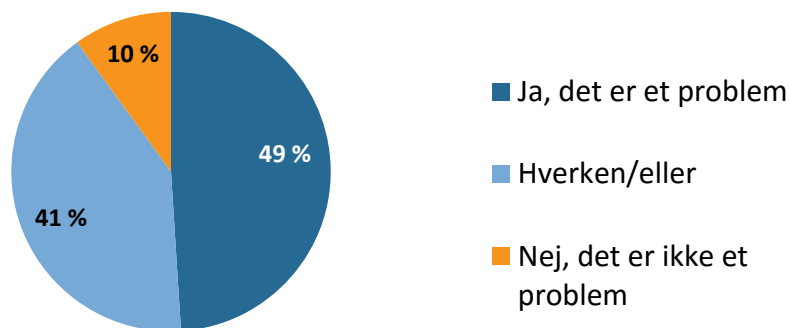
Begrænset viden om motionsdopingens reelle udbredelse og udvikling gør det vanskeligt at evaluere indsatsen mod doping i fitnessmiljøer.

Men man kan:

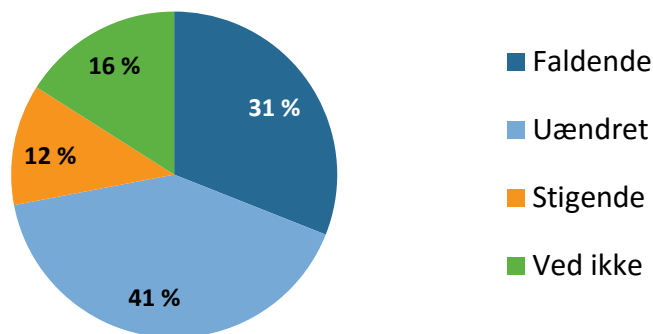
- Undersøge fitnesscentrenes egne erfaringer og vurderinger
- Indhente nøgletal på fitnessområdet, ADD's indsats mv.
- Indhente ekspertvurderinger fra folk med kendskab til miljøet
- **Diskutere erfaringerne fordomsfrit**

ÉT ER SIKKERT: DOPING OPLEVES SOM ET PROBLEM (MEN IKKE LIGE MEGET ALLE STEDER)

Anser du brugen af doping eller præstationsfremmende stoffer som et generelt problem for motions- og fitness-sektoren?

Oplever du, at antallet af dopingbrugere i dit center inden for de seneste cirka to år har været faldende, uændret eller stigende?

Kilde: Motionsdoping i Danmark, Idan 2015

FITNESS-SEKTOREN ER TODELT – MED/UDEN AFTALE

Cirka halvdelen af landets over 600 fitnesscentre har aftale med Anti Doping Danmark. Det er der flere grunde til:

I hvilken grad har nedenstående udsagn haft betydning for, at dit motions-/ fitnesscenter har indgået aftale med Anti Doping Danmark? (Kun centre, som selv har taget beslutning herom)

	Slet ikke	I ringe grad	Hverken/ eller	I nogen grad	I høj grad	Ved ikke/ ikke relevant
Aftalen er en del af centrets medlemskab af Dansk Fitness & Helse Organisation (n=20)	75,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	10,0 %	15,0 %
Centret vil gennem aftalen tage et ansvar for at bekæmpe doping i fitnessmiljøet (n=22)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	95,5 %	4,5 %
Centret ønsker at samarbejde med ADD, da det giver et godt ry og tiltrækker flere medlemmer (n=22)	0,0 %	0,0 %	9,1 %	18,2 %	72,7 %	0,0 %
Centret ønsker ikke at skulle skilte med den sure smiley (n=20)	10,0 %	10,0 %	5,0 %	15,0 %	30,0 %	30,0 %
Centret har haft konkrete problemer med doping (n=20)	40,0 %	20,0 %	0,0 %	35,0 %	5,0 %	0,0 %

Kilde: Motionsdoping i Danmark, Idan 2015

FITNESS-SEKTOREN ER TODELT – MED/UDEN AFTALE

Den anden halvdel uden ADD-aftale er ikke nødvendigvis ligeglade. Det handler mere om økonomi og relevans:

Hvorfor har motions-/fitnesscentret ikke indgået aftale med Anti Doping Danmark vedrørende dopingbekæmpelse?

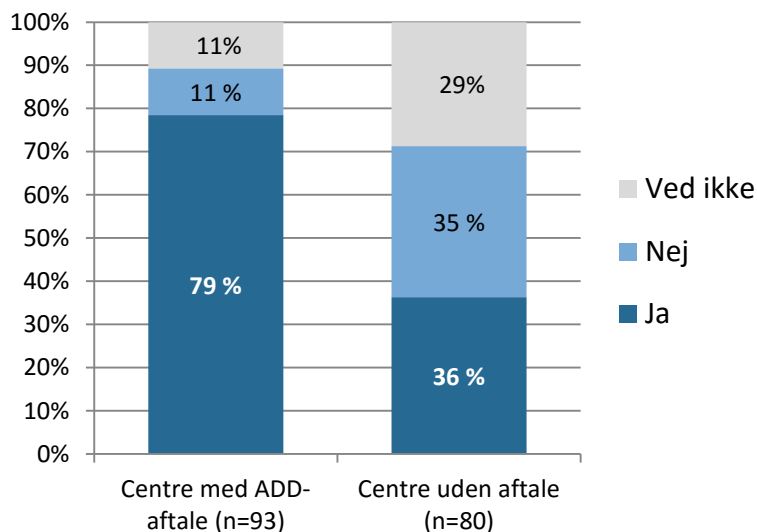
	Antal	Pct.
Doping er ikke et reelt problem i centret	44	53,7 %
Det er for dyrt	41	50,0 %
Centret håndterer selv eventuelle dopingproblemer	33	40,2 %
Vi opfatter ikke os selv som et motions- og fitnesscenter	8	9,8 %
Vi har tidligere haft dårlige erfaringer med samarbejdet med ADD	6	7,3 %
Jeg mener, at dopingkontrol krænker medlemmernes privatliv	5	6,1 %
Jeg vidste ikke, at det er muligt at indgå aftale med Anti Doping Danmark	4	4,9 %
Jeg er principielt imod dopingkontrol i motions- og fitnesscentre	4	4,9 %
Centret ville miste medlemmer, hvis Anti Doping Danmark kom i centret	3	3,7 %
Centret ser ikke noget forkert i, at medlemmer anvender doping	1	1,2 %

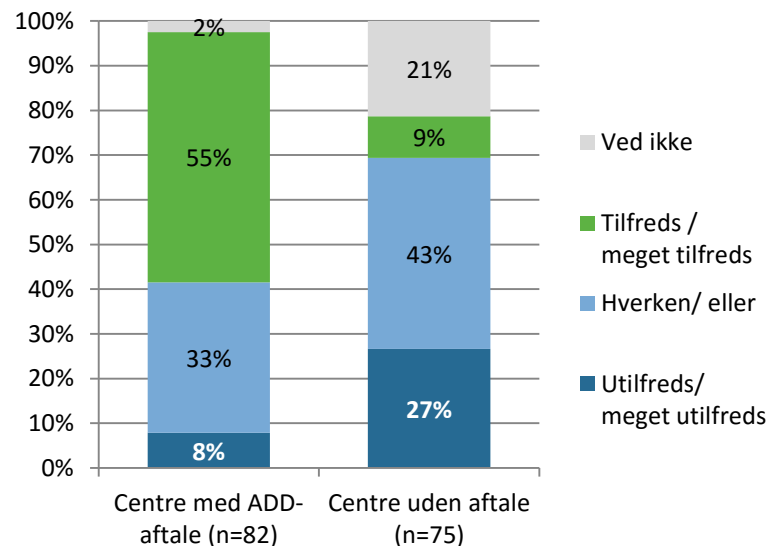
NYTTEN AF ANTI DOPING DANMARKS ARBEJDE

Centre med ADD-aftale har et mere positivt syn på Anti Doping Danmark og nytten af at samarbejde med institutionen

Mener du generelt, at det gavner at indgå en aftale om dopingbekæmpelse med Anti Doping Danmark?

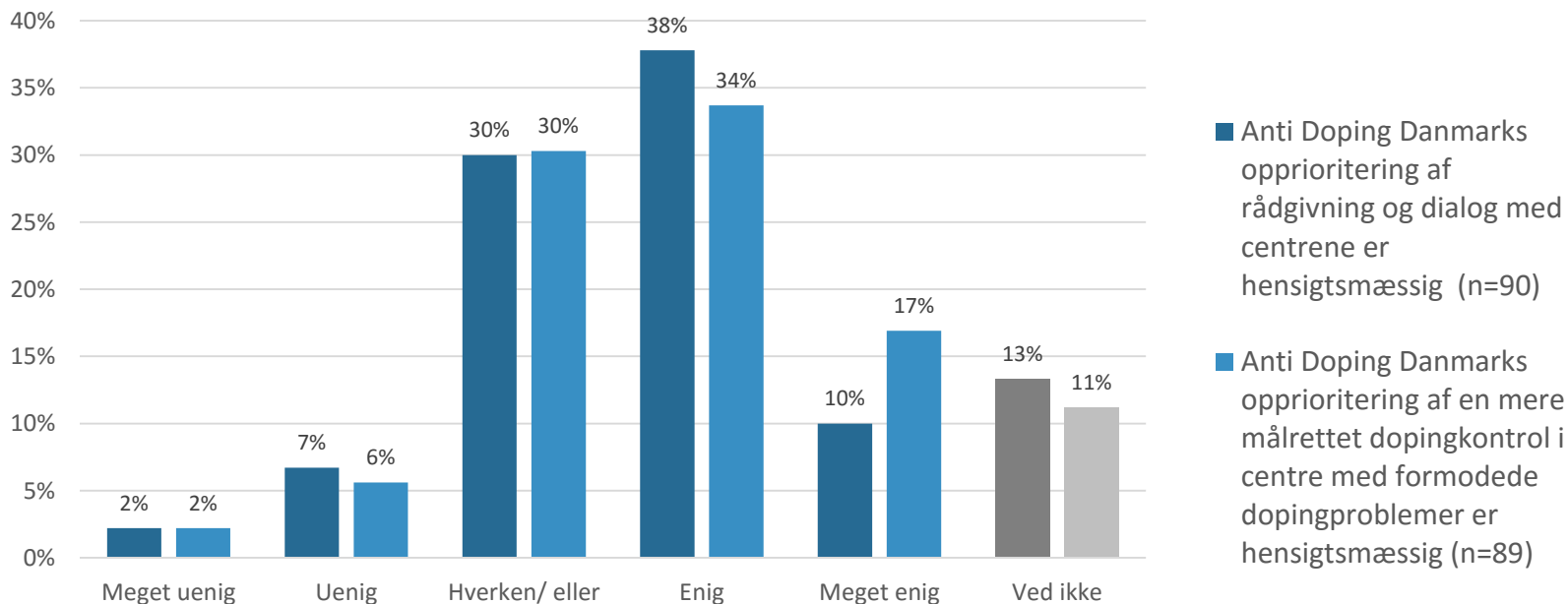
Hvor tilfreds er du generelt med Anti Doping Danmarks arbejde for et dopingfrit motions- og fitnessmiljø?

Kilde: Motionsdoping i Danmark, Idan 2015

SYN PÅ ANTI DOPING DANMARKS NYE STRATEGI

Flertallet af centre med ADD-aftale ser positivt på Anti Doping Danmarks øgede fokus på dialog og målrettet kontrol

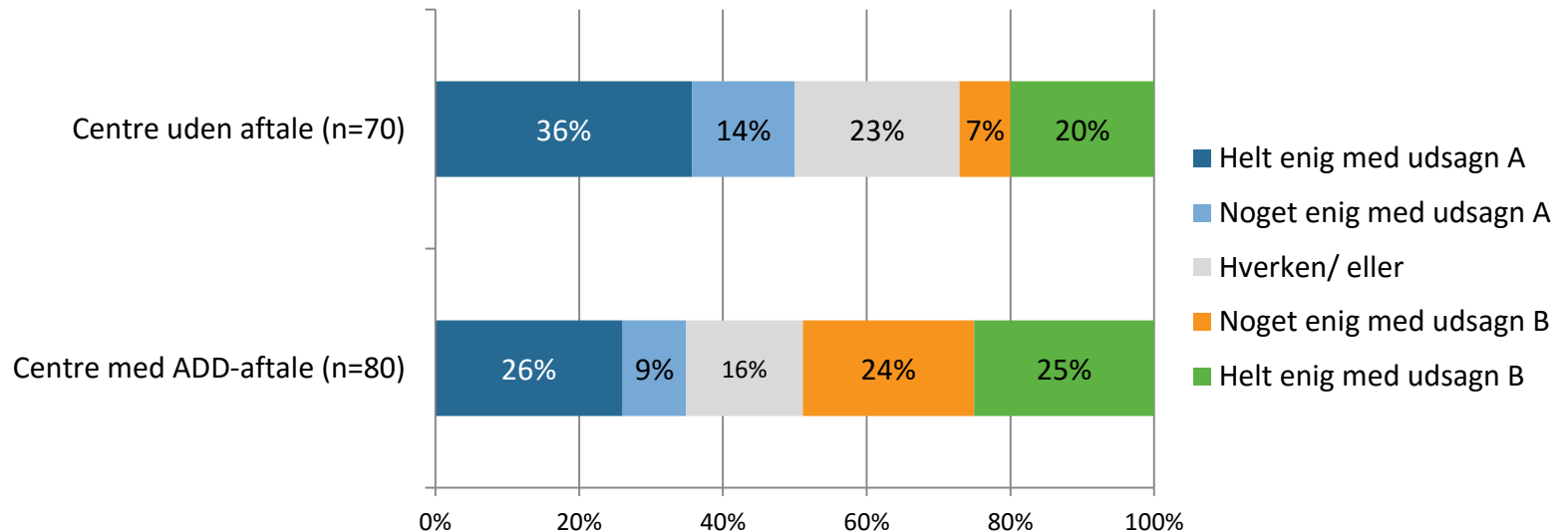

Kilde: Motionsdoping i Danmark, Idan 2015

FOREBYGGELSE VERSUS KONTROL

Centre *uden* ADD-aftale lægger mest vægt på forebyggelse, mens flere centre *med* aftale ønsker mere kontrol

Der er især behov for mere forebyggelse (A) eller kontrol (B), hvis man vil bekæmpe motionsdoping

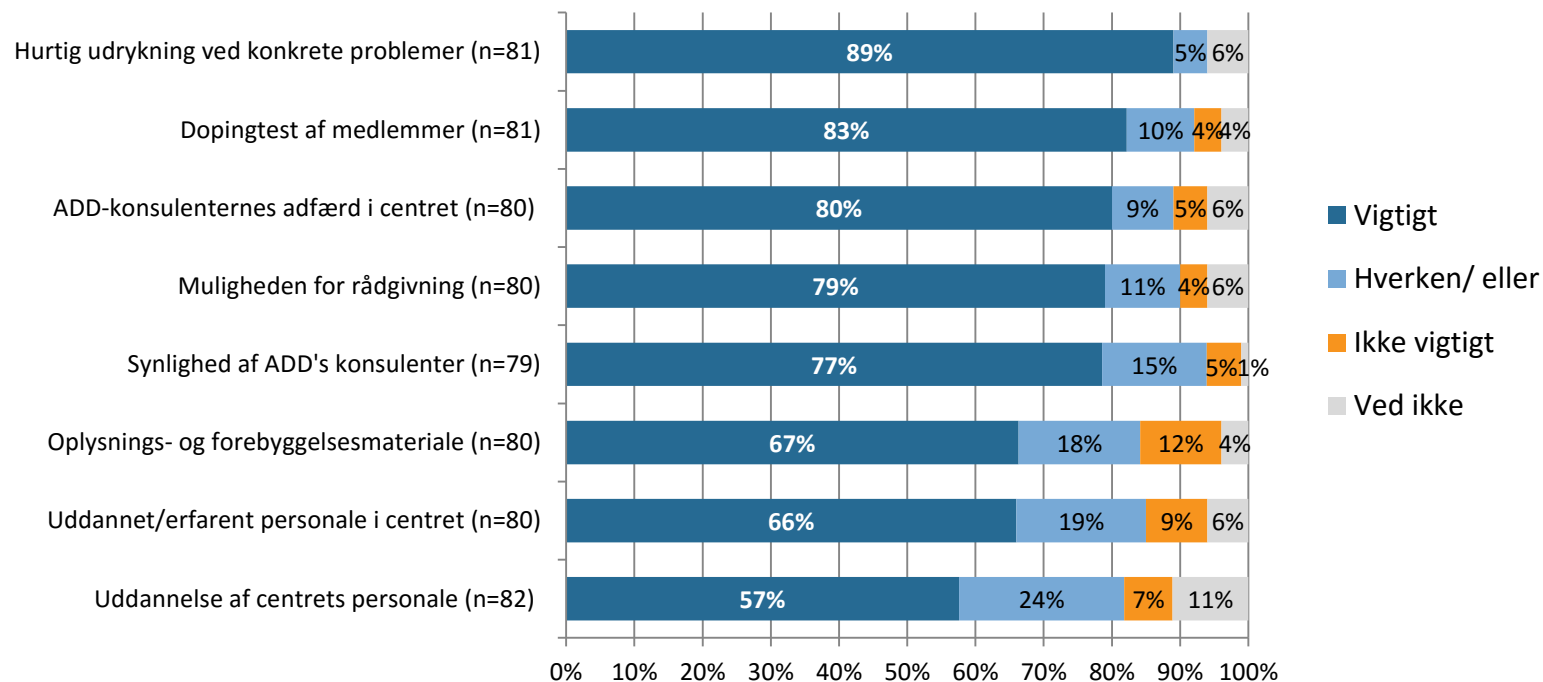

Kilde: Motionsdoping i Danmark, Idan 2015

CENTRENES BUD PÅ DEN OPTIMALE INDSATS

Centre med ADD-aftale ønsker en bred vifte af initiativer i indsatsen mod motionsdoping

Hvor vigtige er følgende elementer for en optimal antidoping-indsats i dit motions-/fitnesscenter?

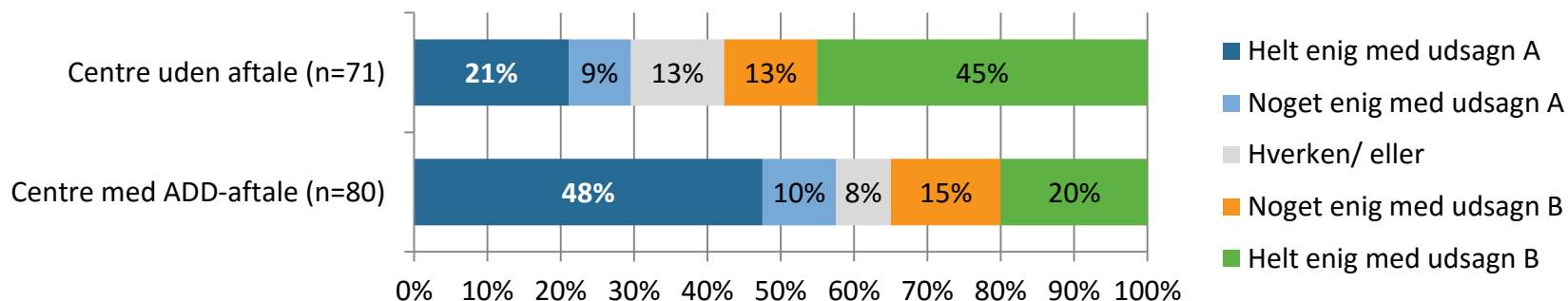

Kilde: Motionsdoping i Danmark, Idan 2015

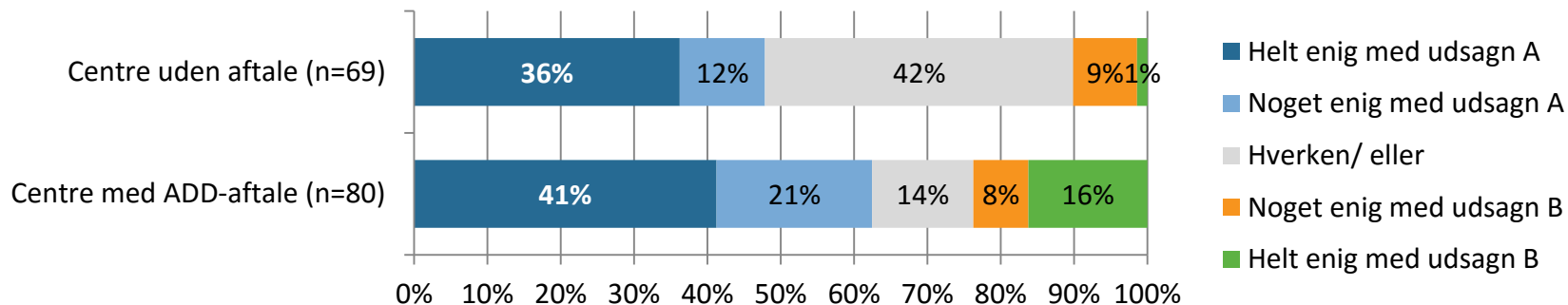
FRIVILLIGE ELLER OBLIGATORISKE AFTALER

Branchen er delt i synet, men frivillighed er nok bedst i praksis

Der bør (A), der bør ikke (B) indføres lovpligtig dopingkontrol i alle motions- og fitnesscentre?

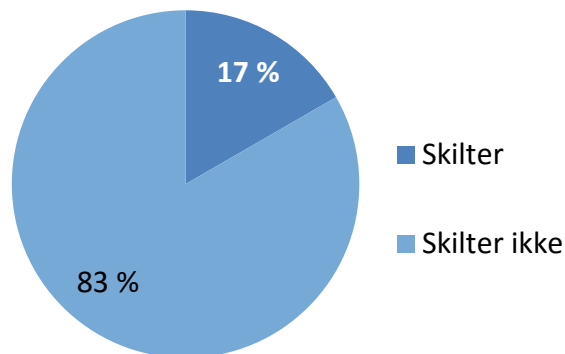
Man sikrer bedst en effektiv dopingbekæmpelse i det enkelte center, når centret eller centerkæden frivilligt (A) har valgt at samarbejde med ADD - eller det er obligatorisk (B)

MÆRKNINGSORDNINGEN FUNGERER DÅRLIGT

Hovedparten af centrene uden aftale undlader stadig at skilte med den sure smiley trods bøderisiko – ligesom i 2010...

Andel centre uden ADD-aftale, der skilte korrekt. Stikprøve 30 centre

Top-3 begrundelser for ikke at skilte:

1. Dopingbekæmpelse er ikke relevant i centret
2. Nytter ikke eller generelt utilfreds med kravet
3. Ønsker ikke at øge opmærksomhed om doping

Jeg mener en sur smiley er et fuldstændigt forkert ikon at benytte. En sur smiley henleder tanken på rengøring/ hygiejne og er misvisende.

Centerleder i spørgeskemaundersøgelsen

FEM KONKLUSIONER TIL DEBAT:

1. Vi skal ikke holde fast i ineffektive løsninger: Mærkningsordningen trænger til et serviceeftersyn

Langt hovedparten af fitnesscentrene uden ADD-aftale omgår nu på ottende år kravet om at skilte med en sur smiley.

- Opfattes som uretfærdig/misvisende – nogle gange med en vis ret
- Risiko for ressourcspild ved at håndhæve ordningen effektivt
- Behov for en mere effektiv og retvisende mærkning – ADD er i gang med revision af ordningens udmøntning

FEM KONKLUSIONER TIL DEBAT:

2. Vi bør undgå overdreven fokus på dopingkontrol i fitnesscentre, selv når alarmklokkerne ringer hos medier eller politikere

Dopingkontrol er ingen mirakelløsning i en sektor med næsten 1 mio. udøvere:

- Dopingkontrol er dyrt og har ringe effekt ved bred testning
- Den er generende for motionisten, der ikke får det samme tilbage som eliteudøveren (fx lige konkurrence)
- Den kan overskygge behovet for det lange, seje træk i og uden for centrene

Foto: Colourbox

FEM KONKLUSIONER TIL DEBAT:

3. Motionsdoping er et misbrugsproblem, som der ikke findes en simpel medicin imod

Motionsdoping handler ikke om unfair konkurrencevilkår, men er et komplekst misbrugsproblem.

- Kræver en bred og tålmodig forebyggelsesindsats. ADD's strategiskifte giver god mening.
- Kobling til bredere diskussioner om samfundsnormer og kropskultur
- Behov for øget fokus på kvinderne?

Foto: Colourbox

FEM KONKLUSIONER TIL DEBAT:

4. Stadig et udækket behov for mere tilpassede ordninger til små fitnesscentre og centre med lave risikoprofiler

Fitness-sektoren dækker over vidt forskellige centre i størrelse og en skov af aktiviteter. Pris og relevans ved at indgå et ADD-samarbejde er reelle barrierer.

- ADD har sig gjort fremskrift med sin dialogbårne indsats
- Men aftaler og indsats bør tilpasses forskellige centertyper endnu mere
- Øget fokus på den bredere og dialogbaserede forebyggelse

Foto: Dave Whelan/Flickr

FEM KONKLUSIONER TIL DEBAT:

5. Vi bør afklare samfundets ambitionsniveau på området og balancen mellem mål og midler i anti-doping-indsatsen

Trods mange års indsats mod motionsdoping savner vi måske stadig en debat om mål, midler og succeskriterier.

- 80 % af udøverne er i dag omfattet af ADD-aftaler. Er det tilfredsstillende?
- Brug for ny finansieringsmodel?
- Har vi den rette balance mellem dialogbåren indsats, bred forebyggelse, kontrol og regler?
- Mangler vi viden om problemets reelle omfang og indsatsens effekter?

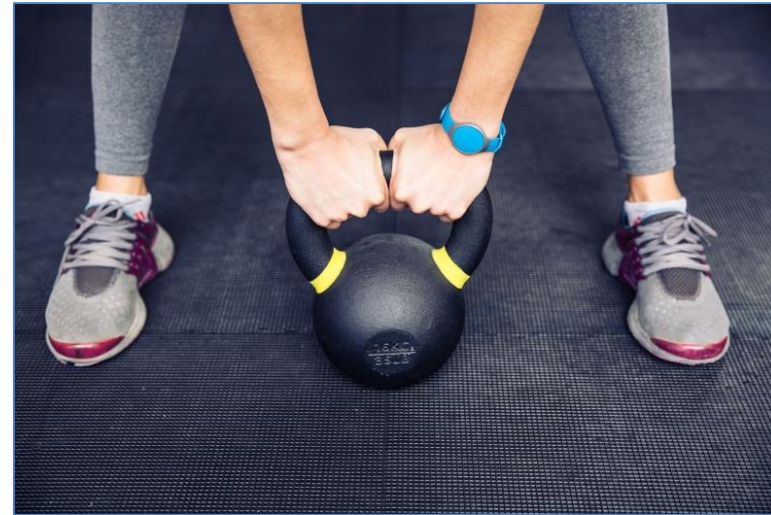

Foto: Colourbox

Tak for i dag!

Fitnessbølgens bagside: Indsatsen mod doping i danske fitnesscentre

Oplæg på Idrættens største udfordringer V, Vejen 24.-25. maj 2016.

Redaktør Søren Bang,
soeren.bang@idan.dk – 21 29 09 73